

טופס מקצועי לפעילות בשנת הלימודים תשפ"א

לא תתאפשר תמיכה בתוכניות שלא הוגשו במועד הגשת הבקשה.

פרק ב' – פעילויות לקידום חינוך בנושא סביבה במערכת החינוך (בתי ספר וגני ילדים)

בחלק זה של הטופס יש להגיש תכניות לפעילות במסגרת פרק ב לשנת הלימודים תשפ"א

הפעילות במסגרת פרק ב יכולה להתקיים בשתי רמות – רמה בסיסית ורמה מעמיקה (הרשות תבחר את רמת פעילות)

מהלך בסיסי שיכלול הדרכה לצוות החינוכי בהיקף של 4 שעות לפחות, הקניית ידע לתלמידים ועשייה אקטיבית מתמשכת בהיקף של 10 מפגשים בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו, קידום אורח חיים מקיים לאורך כל התהליך, הסברה ופרסום.

מהלך מעמיק שיכלול הדרכה לצוות החינוכי בהיקף של 8 שעות לפחות, הקניית ידע לתלמידים ועשייה אקטיבית מתמשכת בהיקף של 20 מפגשים בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו, קידום אורח חיים מקיים לאורך כל התהליך, הסברה ופרסום.

יש לשים לב, כי סכומי התמיכה המקסימאליים (לא כולל השתתפות הרשות) למוסד חינוכי אחד, שיינתנו בפרק זה יהיו כמפורט בטבלת התעריפים להלן:

סכום תמיכה בפעילות מעמיקה בחט"ב לכל חט"ב לשנה אחת עד	סכום תמיכה בפעילות בסיסית בחט"ב לכל חט"ב לשנה אחת עד	סכום תמיכה בפעילות מעמיקה בי"ס יסודי לכל בי"ס לשנה אחת עד	סכום תמיכה בפעילות בסיסית בי"ס יסודי לכל בי"ס לשנה אחת עד	סכום תמיכה בפעילות מעמיקה בגן ילדים לכל גן לשנה אחת עד	סכום תמיכה בפעילות בסיסית בגן ילדים לכל גן לשנה אחת עד
50,000	25,000	25,000	12,500	5,000	2,500

מס בי"ס על יסודי	מס בי"ס יסודיים	מס גנים	
	1		תכנית בסיסית
		7	תכנית מעמיקה

פרטי איש הקשר ברשות המקומית / באיגוד ערים לאיכות הסביבה: [מועצה מקומית דבוריה](#)

שם [אברהים הילאל](#) טלפון: [04-8139400](#) נייד: [0502567007](#)

דוא"ל the.hell31@gmail.com תפקיד: [תבוראה ופיקוח ברשות המקומית](#)

תוכנית לבתי ספר בסיסית או מעמיקה

טבלה מס' 1

פירוט הנושא שבו תעסוק התוכנית המעמיקה	פירוט הנושא שבו תעסוק התוכנית הבסיסית
	טביעת רגל אקולוגית - יזמות ומנהיגות סביבתית

טבלה מס' 2 - הקניית ידע לצוות החינוכי בתוכנית בסיסית

מושגים עיקריים שנלמדו במפגש	נושאי המפגש	מטרות מוגדרות לכל מפגש
<ul style="list-style-type: none"> משאבי טבע, ניהול חומרים, צרכנות משאבים, קיימות, תרבות הצריכה, טביעת רגל אקולוגית, שינוי אקלים, קיימות עירונית למידה מבוססת פרויקט, למידה משמעותית, חינוך סביבתי, תכנון פרויקט: שלבי התכנון, תפקידים בקבוצה, מטרות ויעדים, קהל יעד, שותפים, מערך הפצת מסרים, משוב ובקרה. 	<ul style="list-style-type: none"> המשבר הסביבתי ומשבר החומר, מבוא לקיימות, יחסי אדם-סביבה וטביעת רגל אקולוגית. הצגת התכנית השנתית- רציונל חינוכי, ערכים מובילים, אבני דרך ודגשים פדגוגיים, למידה מבוססת פרויקט ושלבי תכנון פרויקט. 	<ul style="list-style-type: none"> היכרות עם המשבר הסביבתי, מושג הקיימות, טביעת רגל אקולוגית, הענקת מוטיבציה לעיסוק בתחום היכרות עם התכנית, הענקת ידע וכלים להפעלת התכנית, כולל חניכת פרויקט אקטיביזם.

טבלה מס 3 – תכנית פעולה מפורטת להקניית ידע לתלמידים ולעשייה אקטיבית מתמשכת בתוך המוסד ומחוצה לו (10 מפגשים)

תכנית בסיסית

נושא מפגש	פעולות מתוכננות	מושגים	מתן ביטוי לאורח חיים מקיים במסגרת הפעילות
1 מבוא לקיימות, המשבר הסביבתי	מקורות המשבר הסביבתי, מאפייניו והשלכותיו, מבוא לקיימות	יחסי אדם סביבה, משאבי טבע, צרכנות משאבים, תרבות הצריכה, משבר החומר, קיימות, טביעת רגל אקולוגית	הענקת ידע בסיסי ומוטיבציה לשמירה על הסביבה
2 טביעת רגל אקולוגית	כיצד כל חפץ או פעולה שאנו עושים משפיעים על הסביבה? מהי טביעת רגל אקולוגית? כיצד ניתן לצמצם אותה?	טביעת רגל אקולוגית, מחזור חיים של מוצר, מחשבון טביעת רגל אקולוגית, תחבורה בת קיימא, התייעלות אנרגטית	הכרה בכך שכל פעילות יומיומית שאנו עושים משפיעה על הסביבה והכרת אמצעים לצמצם השפעה זו
3 צמצום פסולת	מה ההשלכות הסביבתיות של הפסולת שלנו? כיצד ניתן לצמצם את כמות הפסולת המיוצרת?	הפחתה במקור, שימוש חוזר, מחזור, תרבות הצריכה	הכרת אמצעים לצמצום כמות הפסולת
4 בחירת ותכנון פרויקט	1. מיקוד - העלאת רעיונות לפרויקטים ובחירת נושא, למשל - צמצום השימוש בכלים חד-פעמיים ושקיות פלסטיק, הגברת הפרדת פסולת ומחזור, צמצום צריכת החשמל של בית הספר, צמצום הגעה בתחבורה פרטית ועוד. 2. תכנון הפרויקט: מה המטרה שלנו? כיצד נגיע אליה? מהם היעדים וכיצד נמדוד הצלחה? מהו פרויקט טוב?	תכנון פרויקט: שלבי התכנון, תפקידים בקבוצה, מטרות ויעדים, תכנית עבודה	קידום לקיחת אחריות על הסביבה, מנהיגות

		תכנון תכנית עבודה מיפוי מארג שותפים מהמועצה והקהילה		
לקיחת אחריות על הסביבה הקרובה	אקטיביזם, מעורבות	הפעלת הפרויקט הנבחר בהתאם לתכנית העבודה	5	הפעלת הפרויקט (אפשרות לקיום מפגשי פעילות נוספים)
מנהיגות	קמפיין, תפקידים בקבוצה, מטרות ויעדים, קהל יעד, שותפים, מערך הפצת מסרים, אקטיביזם, מנהיגות, אחריות	תכנון פעילות ליצירת שינוי תודעתי לצמצום טביעת הרגל האקולוגית - העברת המסר כלפי תלמידי בית הספר.	6	תכנון פעילות הסברה בבית הספר
<ul style="list-style-type: none"> צמצום שימוש בנייר ומשאבים במסגרת ההסברה, שימוש חוזר במידת האפשר (עבור השילוט וכו') 	אקטיביזם, מנהיגות, מעורבות	ביצוע פעילות הסברה בבית הספר, למשל: הסברה בכיתות, שילוט ברחבי בית הספר, יום שיא בית ספרי, הפסקה פעילה, ניסוח אמנה בית ספרית	7	הסברה בית ספרית
קידום לקיחת אחריות על הסביבה הקרובה, מנהיגות	מטרות ויעדים, קמפיין, תפקידים בקבוצה, קהל יעד, שותפים, מערך הפצת מסרים, אקטיביזם, שינוי התנהגות, מנהיגות, קהילה, אחריות	תכנון פעילות ליצירת שינוי תודעתי לצמצום טביעת הרגל האקולוגית - העברת המסר כלפי ההורים וכלל הקהילה.	8	תכנון פעילות הסברה בקהילה
<ul style="list-style-type: none"> הגעה רגלית לפעילות במידת האפשר צמצום שימוש בנייר ומשאבים במסגרת ההסברה, שימוש חוזר במידת האפשר (עבור השילוט וכו') 	אקטיביזם, מנהיגות, מעורבות	ביצוע פעולות להשפעה על הקהילה בהתאם לתכנון הפעילות, למשל: אירוע לקהילת בית הספר, שילוט בבנייני מגורים, דוכני הסברה במרכז מסחרי וכו'	9	אקטיביזם סביבתי
<ul style="list-style-type: none"> במידה ויש כיבוד- יוגש בכלים רב פעמיים 	אקטיביזם, מנהיגות, מעורבות	מפגש מסכם, להצגת הפעילות והתוצרים לנציגי המועצה.	10	מפגש מסכם

טבלה מס 4 – תכנית פעולה משותפת לכל מוסדות החינוך ביחד

מטרת הפעילות	תכנית הפעילות	שותפים	מתן ביטוי לאורח חיים מקיים במסגרת הפעילות
<ul style="list-style-type: none"> סיכום התהליך השנתי חשיפת אנשי המועצה לפעילות התלמידים הוקרה למורים ותלמידים שפעלו למען הסביבה 	<p>מפגש מסכם לקבוצה המובילה בהשתתפות אנשי מקצוע ומקבלי החלטות המועצה.</p>	<ul style="list-style-type: none"> בית הספר המשתתף בתכנית בכירים ועובדים רלוונטיים במועצה נציגי המשרד להגנת הסביבה 	<ul style="list-style-type: none"> במידה ויש כיבוד- יוגש בכלים רב פעמיים

טבלה מס 5 – חשיפת הנושא

קהלים נחשפים	פעולות לחשיפת הנושא
<p>כלל התלמידים, משפחות התלמידים, קהילת תושבי המועצה, עובדי המועצה</p>	<p>פעילות הסברה לכלל התלמידים, למשל: הסברה בכיתות, שילוט ברחבי בית הספר, יום שיא בית ספרי, הפסקה פעילה, ניסוח אמנה בית ספרית</p> <p>חשיפה להורים, למשל: פרסום התכנית והפעילות למשפחות התלמידים במערכת המיילים הבית ספרית או שילוט מסביר בשער בית הספר או הצגת הפעילות בפני ההורים באירועים בית ספרים</p> <p>פרסום התכנית בעיתונות המקומית ובפרסומי המועצה</p> <p>פעילות הסברה קהילתית של התלמידים, למשל: אירוע לקהילת בית הספר, שילוט בבנייני מגורים, דוכני הסברה במרכז מסחרי וכו'</p> <p>הזמנת עובדים רלוונטיים במועצה למפגש המסכם</p>

טבלה מס' 6 - תוצרים

פירוט התוצרים	תכנית פעולה לשימוש בתוצרים
<ul style="list-style-type: none"> מצגת ומסמך המסכמים את התכנית ואת התהליך חומרי הסברה של התלמידים (שילוט, פליירים וכו') 	פרסום בעיתונות המקומית, פרסום להורי התלמידים במערכת המיילים הבית ספרית, הפצה לכל בתי הספר במועצה ולמוסדות המועצה

תכנית לגני ילדים - לא ניתן להגיש תכנית לפעילות בגני ילדים ללא צירוף אישור משרד החינוך לתוכנית

טבלה מס' 1

פירוט הנושא שבו תעסוק התוכנית הבסיסית	פירוט הנושא שבו תעסוק התוכנית המעמיקה
	גינון אורגאני ומגוון מינים בגני הילדים

טבלה מס' 2 א - א. הקניית ידע לצוות החינוכי בתוכנית מעמיקה

מטרות מוגדרות לכל מפגש	נושאי ההרצאה	מושגים עיקריים שנלמדו במפגש
<p>צוות החינוך יכירו את עקרונות החינוך הסביבתי לגיל הרך</p> <p>הצוותים ירכשו מגוון כלים לשימוש בחצר כדי להקנות באמצעותה תפישות בסיס לאורח חיים מקיים</p> <p>הגננות ילמדו להקים גינת ירקות אורגאנית</p> <p>הגננות יכירו שיטות לזמן מיני בר אל חצר הגן (צמחים ובע"ח לא מקרר משקאות קטן).</p>	<p>חינוך סביבתי לגיל הרך</p> <p>גן ירוק</p> <p>גינה בת קיימא</p> <p>גינון אורגאני</p> <p>גינון אורגאני כמתודולוגיה חינוכית מגוון מינים המקומי וגינה מזמינה</p> <p>חינוך סביב אלמנטים נוספים בחצר הגן (קומפוסטר, עץ הפרי, מרזב, גדר אל הרחוב)</p> <p>לקורס סייעות (אם תהיה אפשרות לגמול יצורפו הגננות): מבוא למשבר סביבי, מבוא לחינוך סביבתי, ניהול חומרים, מחזור</p>	<p>פליאה, חינוך חווייתי, משבר סביבתי, צרכנות משאבי טבע, משבר החומרים, ניהול חומרים, ניהול סביבתי, מחזור, שימוש חוזר, הפחתת צרכנות, קיימות, פיתוח בר קיימא, קומפוסט, חסכון במים, טביעת רגל אקולוגית, החצנת עלויות, מגוון מינים, בית גידול, מערכת אקולוגית, תזונה בריאה, ליקוט, תנועת slow food.</p>

ושימוש חוזר, עקרונות הגן הירוק (עם מבוא להסמכה), המשבר העולמי של מגוון המינים, ציפורים בחצר הגן והגינה האקולוגית, הגינה האורגאנית 2 מפגשים – התנסות מעשית, מהגינה לצלחת, סיור, הצגת פרויקטים.

טבלה מס 3 – תכנית פעולה מפורטת להקניית ידע לילדים ולעשייה אקטיבית מתמשכת בתוך הגן ומחוצה לו (10 מפגשים)

תכנית מעמיקה

מס	נושא מפגש	פעולות מתוכננות	מושגים	מתן ביטוי לאורח חיים מקיים במסגרת הפעילות
1	מפגש פתיחה	הצגת הפעילות השנתית לילדים- הגן הירוק והגינה המקיימת	גינה מקיימת, ירקות,	רתימת הילדים לפעילות
2	מרגישים את האדמה	מהי אדמה? ממה היא מורכבת? אילו סוגי אדמה יש? יציאה למיקום בו נקים את הגינה להיכרות עם האדמה באמצעות החושים- מישוש, ריח, התבוננות עם זכוכית מגדלת	אדמה, החושים - ראייה, ריח, מישוש.	באמצעות החושים אנו יוצרים קשר ראשוני עם הסביבה וחווים אותה
3	דשן אורגני קומפוסטר	למידה ופעילות בנושא הכנת דשן אורגני, הכנת קומפוסטר ממשטחי עץ	פסולת רטובה, מה אסור להכניס, מה כן מותר להכניס לתוך הקומפוסטר	היכרות ראשונית בנושא בהכנת דשן אורגני
4	הכנה להקמת הגינה	מה צריך בשביל להקים גינה? (אדמה, מים, אור, זרעים וכו'), היכרות ראשונית עם כלי העבודה	ארגז כלים "אדמה, ערוגה, זרעים, מגרפה, מעדר"	היכרות עם הצרכים של הגינה, תוך דגש על גינה אקולוגית
5	תכנון הגינה	יציאה לשטח הגן, בחינת מיקום הגינה, צל שמש, הורדת עשביה והכנת הערוגות, היפוך קרקע	אדמה, ערוגה, שתילים, דישון הצללה.	
6	מחזור מים	הכנת מערכת טפטוף בגינה, מכשיר השקיה, שיתוף הורים בפעילות	חיסכון מים, שימוש חוזר	איסוף מי מזגנים ומי גשמים

7	גינת חורף	שתילים וזרעי חורף, עדיף ערוגות מוגבהות חשש מסחף מים שיתוף הקהילה, אימהות	חיפוי קרקע, תמיכת עצים	איסוף מי גשמים, אגירתה לצורך השימוש בה בעונת האביב והקיץ
7	אחזקת הגינה ומעקב אחרי קצב הנביטה (ניתן להזמין הורים)	יציאה לשטח הגינה לצורך תחזוקה וטיפול, מעקב אחרי התקדמות הנביטה באמצעות חושים, ידיים, אף, עיניים, לשון	השקיה, עישוב, קטיף, אחריות	שימוש בדשן אורגני מהקומפוסטר אשר הוכן בתחילת הפעילות
9	אכילת ירקות, פירות, קטיפה	זימון הורים, הכנת אוכל בריא, קטיפת צמחי מרפא יתרונות	אוכל בריא, צמחי מרפא	קידום אכילת מזון בר קיימא
10	מפגש חורפי מסכם / פעילות מסכמת בחורף	פעילות מסכמת לכלל התלמידים, גננות הורים אשר השתתפו בתכנית, תיעוד, צילום, פרסום לקהל הרחב	פליאה, שיתוף פעולה	<ul style="list-style-type: none"> מגיעים לאירוע ברגל, פחות זיהום
11	תכנון גינת קיץ	יציאה לשטח הגינה, הורדת עשביה, גיזום, הכשרת הקרקע הכנת ערוגות נמוכות או אפילו שקועות, כדי לנצל את המים טוב יותר.	כלים, מעדר, מגרפה, ערוגות נמוכות	בדיקת הקומפוסט הנמצא בשטח הגינה, במידה והובחן ביובש יש להוסיף מים אשר נאגרו במהלך עונת החורף, אוורור וחיידוש
12	שתילה וזריעה	זרעים ונבטים עונת קיץ, לתת לילדים להתבונן להרגיש את הנבטים, לחוש לריח	אדמה, נבטים, שתילים, הכנת, שימוש חוזר במים ייחורים או אפילו שקועות, כדי לנצל את המים טוב יותר. תבלינים כמו לואיזה ומליסה, מטפסים כמו פסיפלורה, שיחים ועצים ירוקי-עד	שתילים חוסכי מים, איסוף מי מזגנים,
13	הדברה ביולוגית	התלמידים יכירו את המושג, עם עליית הטמ' מתפתחים כל מיני חרקים אפשר לטפל בהם באמצעות חומרים טבעיים כתישת שום אותו משרים בליטר מים	חומרים טבעיים, כנימות פטריות	לא משתמשים בחומרי הדברה כימיים אשר מזיקים לסביבה
14	שימוש חוזר	הקמת ספסלים מצמגים, פסלים	שימוש חוזר, פסולת, צמגים	פינות ישיבה מצמגים, מילוי הצמגים

בפסולת		שיתוף ההורים לצורך ביצוע המשימה, הצללות	בפסולת	
שימוש בדשן אורגני מהקומפוסטר אשר הוכן בתחילת הפעילות	השקיה, עישוב, קטיף, אחריות	יציאה לשטח הגינה לצורך תחזוקה וטיפול, מעקב אחרי התקדמות הנביטה באמצעות חושים, ידיים, אף, עיניים, לשון	אחזקת הגינה ומעקב אחרי קצב הנביטה (ניתן להזמין הורים)	15
שימוש חוזר בקרטון, לוחות פלסטיק וכו'	שימוש חוזר	הכנת שילוט לכלל הגידולים הנמצאים בגינה	מגדיר צמחים	16
שימוש בדשן אורגני מהקומפוסטר אשר הוכן בתחילת הפעילות	השקיה, עישוב, קטיף, אחריות	יציאה לשטח הגינה לצורך תחזוקה חיפוי קרקע לצורך השמירה על טמפי וטיפול, מעקב אחרי התקדמות הנביטה באמצעות חושים, ידיים, אף, עיניים, לשון	המשך תחזוקת הגינה ומעקב אחרי קצב הנביטה	17
קידום אכילת מזון בר קיימא	מזון טבעי, ארוחה משותפת, החלפת מתכונים	זימון הורים, הכנת אוכל בריא, קטיפת צמחי מרפא יתרונות	אכילת ירקות, פירות, קטיפה	18
זימון הקהילה במדיה, מיילים, אין צורך להשתמש במנשרים והזמנות כתובות	קהילה מקומית, אירוע קהילתי	הכנת תכנית לקראת המפגש החגיגי המסכם	תכנון לאירוע רב משתתפים	19
• מגיעים לאירוע ברגל, פחות זיהום	פליאה, שיתוף פעולה	פעילות מסכמת לכלל התלמידים, גננות הורים אשר השתתפו בתכנית, תיעוד, צילום, פרסום לקהל הרחב	מפגש קיץ חגיגי מסכם / פעילות מסכמת	20

טבלה מס 4 – תוכנית פעולה משותפת לכל גני הילדים ביחד

מטרת הפעילות	תוכנית הפעילות	שותפים	מתן ביטוי לאורח חיים מקיים במסגרת הפעילות
סיכום התהליך	שילוב ההורים בהקמת הגינה ותפעולה בגן	סגל היחידה הסיבתית הרי נצרת רכזת גנים מחלקת החינוך	עידוד חוויה טבעית ותזונה

<p>בריאה בקרב ילדים תמיכה בשימו מגוון מינים הפחתת צרכנות פסולת חיזוק מארגים קהילתיים בכפר שיתוף ורשתיות – חיבור ותמיכה מקצועית בתוך הקהילה</p>	<p>ברשות מחלקת חינוך ברשות אחראי גינון וועד ההורים של גני הילדים בכפר הורים קבוצות נוער מחלקת תברואה ברשות</p>	<p>יום קהילה בגן מהגינה לצלחת מכינים מאכלים מהגינה יום הפנינג ישובי - פעילות שתילה בגינה הקהילתית בכפר .</p>	<p>השנתי חשיפת ההורים והתושבים לפעילות בגני הילדים</p>
--	--	--	--

טבלה מס 5 – חשיפת הנושא

קהלים נחשפים	פעולות לחשיפת הנושא
<p>כלל התלמידים, משפחות התלמידים, קהילת הכפר , עובדי המועצה</p>	<p>פעילות הסברה לכלל התלמידים, למשל: הסברה בגנים , שילוט ברחבי הגן , יום שיא , הפסקה פעילה, ניסוח אמנה גנית חשיפה להורים, למשל: פרסום התכנית והפעילות למשפחות התלמידים במערכת המיילים או שילוט מסביר בשער הגן או הצגת הפעילות בפני ההורים באירועים גניים . פרסום התכנית בעיתונות המקומית, באתר המועצה, בפיסוק ובפרסומי המועצה פעילות הסברה קהילתית של התלמידים, למשל: אירוע לקהילת הגנים , שילוט בבנייני מגורים, דוכני הסברה במרכז מסחרי וכו' הזמנת עובדים רלוונטיים במועצה למפגש המסכם</p>

טבלה מס' 6 - תוצרים

תכנית פעולה לשימוש בתוצרים	פירוט התוצרים
<p>הפעלת הפרויקט במהלך השנה והעלאת התמונות לאתר הרשות ולחשבון הפייסבוק של היחידה האזורית הרי נצרת משיכת הקהל הרחב להפנינג. החוברת תופץ לגנים נוספים בכפרים באזור (יתכן שיתוף בכתובה עם כפרים נוספים)</p>	<p>כל גן יציג פרויקט של השפעה על הקהילה יופק ויתלה שילוט מסביר בגינה הקהילתית בעיר לקראת יום הפנינג אביב תוצרי קורס סיעות – יאוגדו לחוברת רעיונות להפעלות</p>

מדינת ישראל
המשרד להגנת הסביבה

